

U 16,30 sati, u crkvi sv. Anzelma na Aventinu, nakon molitve i sabranosti započela je pokornička procesija prema bazilici sv. Sabine. U procesiji su sudjelovali kardinali, nadbiskupi, biskupi, benediktinci iz crkve sv. Anzelma, dominikanci iz samostana sv. Sabine i vjernici. Na kraju procesije, u bazilici sv. Sabine na Aventinu, sveti otac Lav XIV. predslavio je svetu Misu s obredom blagoslova i posipanje pepelom.

Draga braćo i sestre,

na početku svakog liturgijskog vremena ponovno, s uvijek novom radošću, otkrivamo milost da budemo Crkva, zajednica sazvana da sluša Božju riječ. Prorok Joel dopire do nas svojim glasom koji svakoga izvlači iz vlastite izolacije i čini obraćenje hitnošću koja je nerazdvojivo osobna i zajednička: „...narod saberite, posvetite zbor. Saberite starce, sakupite djecu, čak i nejač na prsima.“ (Jl 2,16). Spominje osobe čiju bi odsutnost bilo lako opravdati: one najkrhkije i najmanje prikladne za velika okupljanja. Zatim prorok spominje zaručnika i zaručnicu: kao da ih poziva da izađu iz svoje intimnosti kako bi se osjetili dijelom veće zajednice. Potom su na redu svećenici koji se već, gotovo po dužnosti, nalaze „između trijema i žrtvenika“ (r. 17); pozvani su plakati i pronaći prave riječi za sve: „Smiluj se, Gospodine, svom narodu!“ (r. 17).

Korizma je i danas snažno vrijeme zajedništva: „narod saberite, posvetite zbor“ (Jl 2,16). Znamo da je sve teže okupiti ljude i osjećati se narodom, ne na nacionalistički i agresivan način, nego u zajedništvu u kojem svatko pronalazi svoje mjesto. Ovdje se oblikuje narod koji priznaje vlastite grijehe, tj. koji shvaća da zlo ne dolazi od navodnih neprijatelja, nego je dotaknulo srca, prisutno je u životu svakoga i treba mu se suprotstaviti hrabrim preuzimanjem odgovornosti. Moramo priznati da je takav stav protivan trendovima, ali upravo zato predstavlja stvarnu, poštenu i privlačnu alternativu u vremenu kada je tako uobičajeno proglašavati se nemoćnima pred svijetom koji gori. Da, Crkva postoji i kao proroštvo zajednica koje priznaju vlastite grijehe.

Grieh je, dakako, uvijek osoban, ali poprima oblik u stvarnim i virtualnim okruženjima koja posjećujemo, u stavovima kojima utječemo jedni na druge, često unutar pravih „struktura grijeha“ ekonomskog, kulturnog, političkog, pa čak i vjerskog poretka. Suprotstaviti idolopoklonstvu živoga Boga, uči nas Pismo, znači odvažiti se na slobodu i ponovno je pronaći kroz izlazak, put. Ne više paralizirani, kruti, sigurni u svoje pozicije, nego okupljeni da bismo se pokrenuli i promijenili. Kako je rijetko pronaći odrasle koji se popravljaju, osobe, poduzeća i institucije koje priznaju da su pogriješile!

Upravo se o toj mogućnosti danas radi među nama. I nije slučajno da brojni mladi, čak i u sekulariziranim sredinama, snažnije nego prije osjećaju privlačnost ovoga dana – Pepelnice. Upravo oni, mladi, jasno osjećaju da je moguće živjeti pravednije i da postoji odgovornost za ono što u Crkvi i u svijetu nije dobro. Treba, dakle, početi od onoga što se može i s onima koji žele. „Evo, sad je vrijeme milosno, evo, sad je vrijeme spasa!“ (2 Kor 6,2). Oslušujmo misijsku

snagu korizme, ne da bismo pobjegli od rada na sebi, nego da bismo se otvorili brojnim nemirnim i dobronamjernim ljudima koji traže put istinske obnove života na obzoru Božjeg kraljevstva i njegove pravde.

„Zašto da se kaže među narodima: 'Gdje im je Bog?'“ (Jl 2,17). Prorokovo je pitanje poput uboda. Podsjeća i nas na misli koje se rađaju u onima koji promatraju Božji narod izvana. Korizma nas potiče na one promjene smjera – obraćenja – koje čine naš navještaj vjerodostojnijim.

Prije šezdeset godina, nekoliko tjedana nakon završetka Drugog vatikanskog sabora, sveti Pavao VI. želio je javno slaviti obred pepeljenja, čineći vidljivim svima, tijekom opće audijencije u bazilici sv. Petra, čin koji ćemo i mi danas učiniti. Govorio je o njemu kao o „strogoj i dojmljivoj pokorničkoj ceremoniji“ (Pavao VI., Opća audijencija, 23. veljače 1966.) koja vrijeđa zdrav razum, ali istodobno dotiče pitanja kulture. Govorio je: „Možemo se pitati, mi moderni, je li ta pedagogija još razumljiva. Odgovaramo potvrdno. Jer to je realistična pedagogija. Strogi poziv na istinu. Vraća nas ispravnom shvaćanju našeg postojanja i naše sudbine“.

Ta „pokornička pedagogija“, govorio je Pavao VI., „iznenađuje modernog čovjeka u dva aspekta“: prvi je „njegova golema sposobnost iluzije, autosugestije, sustavnog samozavaravanja o stvarnosti života i njegovim vrijednostima“. Drugi aspekt je „temeljni pesimizam“ koji je Papa Montini vidio posvuda: „Većina današnje ljudske dokumentacije iz filozofije, književnosti, umjetnosti“, govorio je, „zaključuje proglašavanjem neizbježne ispraznosti svega, goleme tuge života, metafizike apsurdna i ništavila. Ta dokumentacija je apologija pepela.“

Mi danas možemo prepoznati proroštvo sadržano u tim riječima i osjetiti u pepelu koji nam se stavlja na glavu težinu svijeta koji gori, čitavih gradova razorenih ratom: pepeo međunarodnog prava i pravde među narodima, pepeo čitavih ekosustava i sloge među ljudima, pepeo kritičkog mišljenja i drevnih mjesnih mudrosti, pepeo onog osjećaja za sveto koji prebiva u svakom stvorenju.

„Gdje je njihov Bog?“, pitaju narodi. Da, predragi, pita nas to povijest, a prije svega savjest: nazvati smrtnost pravim imenom, nositi njezine znakove na sebi, ali svjedočiti uskrснуće. Priznati svoje grijehе kako bismo se obratili već je nagovještaj i svjedočanstvo uskrснуća: znači ne ostati među pepelom, nego ustati i ponovno graditi. Tada će Vazmeno trodnevlje, koje ćemo slaviti na vrhuncu korizmenog puta, osloboditi svu svoju ljepotu i značenje. Učinit će to uključujući nas, kroz pokoru, u prijelaz iz smrti u život, iz nemoći u Božje mogućnosti.

Drevni i suvremeni mučenici sjaje stoga kao pioniri na našem putu prema Uskrsu. Drevna rimska tradicija korizmenih *stationes* – postaja – od kojih je ova današnja prva, poučna je: upućuje podjednako na kretanje, kao hodočasnici, i na stajanje – *statio* – uz „uspomene“ mučenika na kojima su sagrađene rimske bazilike. Nije li to poticaj da krenemo tragom čudesnih svjedočanstava koja su danas rasuta po cijelom svijetu? Prepoznati mjesta, priče i

imena onih koji su izabrali put blaženstava i proveli ga do kraja. Mnoštvo sjemena koje je, i kada se činilo izgubljenim, zakopano u zemlju pripremilo obilnu žetvu koju smo pozvani sakupiti.

Korizma nam, kako nas uči Evanđelje, oslobađajući nas od želje da po svaku cijenu budemo viđeni (usp. Mt 6,2.5.16), pomaže vidjeti ono što niče, što raste, i potiče nas da mu služimo. To je duboka usklađenost koja se u skrovitosti onoga tko posti, moli i ljubi uspostavlja s Bogom života, Ocem našim i svih ljudi. Njemu usmjeravamo, trijezno i radosno, cijelo svoje biće i cijelo svoje srce.